

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
KARAR

Toplantı Tarihi ve No : 30.10.2019-193
Karar Tarihi ve No : 30.10.2019-2615

36.00.1865
Toplantı Yeri
KARS

Kars İli, Merkez İlçesi, Çakmak Köyünde yer alan ve herhangi bir sit alanı içerisinde kalmayan mülkiyeti Çakmak Köy Tüzel Kişiliğine ait 183 ada 1 parsel, Maliye Hazinesine ait 183 ada 2-4-5- parseller, özel mülkiyete ait 183 ada 3 parsel, 140 ada 3 parsel ve kadastro harici alanın tesciline yönelik Kurul tarafından alınan 16.10.2019 tarih ve 2590 sayılı karar doğrultusunda yapılan yer incelemesine ilişkin; Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 16.10.2019 tarih ve 2590 sayılı kararı, Kars İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 08.07.2019 tarih ve E.564056 sayılı yazısı, Kars İl Özel İdaresi İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü'nün 26.09.2019 tarih ve E.4929 sayılı yazısı, Çevre Şehircilik İl Müdürlüğü Milli Emlak Müdürlüğü'nün 01.10.2019 tarih ve E.6479 ve 14.10.2019 tarih ve E.6874 sayılı yazıları, Kars Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu uzmanının 24.10.2019 tarih ve 471281sayılı dosya sunum raporu okundu. Konu ile ilgili bilgi ve belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonucunda;

-Kars İli, Merkez İlçesi, Çakmak Köyünde yer alan herhangi bir sit alanı içerisinde kalmayan Çakmak Köy Tüzel Kişiliğine ait 183 ada,1 parsel, Maliye Hazinesine ait 183 ada 2 -4-5- parseller, özel mülkiyete ait 183 ada 3 parsel üzerinde yer alan mezarlık alanın ve 140 ada,3 parsel ve kadastro harici alan üzerinde yer alan kaleye ait yapı kalıntılarının tesciline yönelik Kurul tarafından alınan 16.10.2019 tarih ve 2590 sayılı karar doğrultusunda yerinde yapılan incelemede, söz konusu 183 ada 1,2,3,4 parseller üzerinde yer alan mezarlık alanın ve 140 ada 3 parsel ve kadastro harici alanda yer alan yapı kalıntılarında yola çıkılarak buranın bir kale ve yerleşim alanı olduğu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 6. Maddesinde belirtilen "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" özelliği taşıdığı anlaşıldığından aynı Kanunun Tespit ve Tescil ile ilgili 7. Maddesi ve Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik uyarınca, I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmesine ve bu doğrultuda hazırlanan sit fişinin uygun olduğuna,

- Kars İli, Merkez İlçesi, Çakmak Köyünde yer alan mülkiyeti Çakmak Köy Tüzel Kişiliğine ait 183 ada,1 parsel, Maliye Hazinesine ait 183 ada 2 -4-5- parseller, özel mülkiyete ait 183 ada 3 parsel üzerinde yer alan mezarlık alanın ve 140 ada 3 parsellerin tapu kütüğünün şerh ve beyanlar hanesine ilgili Tapu Müdürlüğü'nce "I. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır." şerhinin konulmasına,

-Sit ilan edilen alanın sayısallaştırmasına yönelik çalışmanın Kurul Müdürlüğünce yapılarak hazırlanacak bilgi ve belgelerin Kurulumuza sunulmasına, ayrıca sit alanına yönelik her türlü fiziki ve inşaat (tevhid, ifraz, kazı, sondaj, onarım, vb.) müdahale öncesi Koruma Bölge Kurulundan izin alınmasına,

- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 05.11.1999 tarih ve 658 sayılı İlke Kararının 1 inci maddesinde yer alan Koruma ve Kullanım Koşullarının I. Derece Arkeolojik Sit için Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları olarak belirlenmesine,

- İlgili İl Özel İdaresince, 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 17 nci maddesinde belirtilen süre içerisinde, söz konusu sit alanı için Koruma Amaçlı İmar Planının hazırlatılarak değerlendirilmek üzere Kurulumuza sunulmasına karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E		SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ			HARİTA NO:
İLİ: KARS	İLÇESİ: MERKEZ	MAHALLE KÖY: ÇAKMAK KÖYÜ	KADASTRO PAFTA: ADA: 183 PARSEL:1-2-3-4-5- ADA: 140 PARSEL: 3	

ADI: ÇAKMAK KÖYÜ KALESİ VE MEZARLIK ALANI

GENEL TANIM: Kars İli, Merkez İlçesi, Çakmak Köyünün yaklaşık 1 km doğusunda 183 ada,1-2-3-4-5- parseller,140 ada,3 parseller ve kadastro harici alan üzerinde kale temel kalıntıları ve yoğun miktarda seramik parçaları tespit edilmiştir. Kale 1822 m rakımda ve doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen planlıdır. Çakmak deresi ve verimli tarım alanlarına hakim bir konumdadır. Kalenin giriş kapısı kuzeybatı ve güneybatı köşelerinde birer kule yer alır. Büyük boyutlu andezit taşlardan yapılan kalenin taşlarının yüksekliği yarım metreden fazladır. Alanda tespit edilen seramik buluntulardan bu alanın İlk Tunç Çağı'na Geç Demir Çağı'nda ve Orta Çağ'da kullanıldığını kanıtlamaktadır. Günümüzde kalenin temel seviyesine kadar olan bölümü yıkılmış olup sadece birkaç sıra büyük taşlardan meydana gelen duvar kalıntıları mevcuttur. Ayrıca kale eteğinde yer alan yerleşim alanının tam karşısında mezarlık tespit edilmiştir. Bu mezarlığın Kars İli, Merkez İlçesi, Çakmak Köyü, tapunun 183 ada,1 ve 2 parseller üzerinde geniş bir yayılım gösterdiği gözlemlenmiştir. Mezarlar dikdörtgen biçimli olup düzensiz bir şekilde alanda yerleşiktir. Mezarlar Önceden oluşturulmuş çukura yassı plaka halinde taşların duvar oluşturulacak şekilde emne ve dikine dizilmesiyle yoluyla oluşturulmuştur. Mezarlar belli bir düzene sahip olmayıp, genel anlamda doğu-batı doğrultusunda uzanmaktadır. Mezarların üzerinde tarihlendirmeye yardımcı olacak herhangi bir yazıt bulunamamıştır. Bu nedenlerden mezarların hangi döneme ait olduğu konusunda herhangi bir bilgi verilememektedir. Mezarlık alanda herhangi bir seramik ve benzeri buluntuya rastlanılmamıştır.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER: Kaçak kazılara ve tahribatlara karşı korumasız vaziyettedir.

ŞİMDİKİ DURUM: Etrafı açık vaziyette korumasız durumdadır.

SİT POTANSİYELİ : I. Derece Arkeolojik Sit potansiyeli mevcuttur.

KORUMA DERECESESİ I. Derece Arkeolojik Sit

HAZIRLAYANLAR: 08/10/ 2019

ŞİMDİKİ KORUMA : Korumasız vaziyettedir.

Aysun ADIGÜZEL
Arkeolog

Mesut ÖZAYDIN
Sanat Tarihçi

İbrahim GÜL
Sanat Tarihçi

ÖNERİLEN KORUMA : I. Derece Arkeolojik Sit

KONTROL EDEN: 08/10/ 2019
K.Zeynel Abidin YAŞLI
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ : Cevlan A., Bingöl A., Karageçi M.,
"Eskişehir'da Kars Kaleleri", Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü, 2018, s.122-124

K.V.K.B.K. KARARLARI NO:

GÖZLEMLER

Alanın topografik yapısı ve tespit edilen mimari yapı kalıntıları ve seramik buluntular alanın yerleşim yeri olarak kullanıldığını göstermektedir. Kalenin temel seviyesine kadar olan bölümü yıkılmış olup sadece birkaç sıra büyük taşlardan meydana gelen duvar kalıntıları mevcuttur. Mezarlık alanda yeni ve eski olduğu görülen kaçak kazı çukurları tespit edilmiştir.

REVİZYON :

KARS K.V.K.B.K.'nun 30.10.2019

Tarih ve 26.15..... sayılı karar ekidir.